

בס"ד. ש"פ וירא, כ"ף מרחשון, ה'תשי"ג

(הנחה בלתי מוגה)

והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו¹, ומבאר כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע במאמרו ד"ה זה שאמרו לפני חמישים שנה², דצריך להבין שייכות הענינים דעמידת אברהם לאכילת המלאכים, שכאשר הוא הי' עומד עליהם אז דוקא ויאכלו. והנה, במ"ש ויאכלו יש ב' פירושים, פי' הא', שנראו כמו שאכלו³, וכ"ה במדרש⁴ עלת לקרתא הלך בנימוסה כו' והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו, וכי אוכלין היו אלא נראין כאוכלין. ופי' הב', שאכלו ממש, כפי שמוכח מזהר פרשת תולדות⁵ שמביא שם ענין הנ"ל דעלת לקרתא כו' ואינו מסיים שהי' נראה כאוכלים, והמשמעות שם שהיו אוכלים ממש, דמדמה ענין זה להמלאך שהי' מתאבק עם יעקב⁶ שהי' בגוף גשמי מד' יסודות גשמיים, ועל זה מביא מה שאכלו המלאכים אצל אברהם, דמזה משמע שהי' אכילה ממש. וצריך להבין שייכות הענינים דעמידת אברהם לאכילת המלאכים בב' הפירושים שבזה. וגם צריך להבין כללות הענין דאכילת המלאכים, דמשמע שזוהי מעלה גדולה שנפעלה אצל המלאכים עי"ז שהוא עומד עליהם, וצריך להבין מהו המעלה בזה.

בהקדמת כ"ק אדמו"ר שליט"א להמאמר
 כותב: כנראה מיוסד על דרוש כ"ק אדמו"ר
 ה"צמח צדק" הנדפס בספר טעמי המצות שלו
 מצות אכילת קדשי קדשים לכהנים, אשר
 מיוסד או עכ"פ שייך למאמר כ"ק אדמו"ר
 הזקן כי הוא יברך הזבח אחרי כן יאכלו
 הקרואים, שנא' ב"שבת פ' ויחי בסעודת
 שחרית שנת תקס"ה" [מאמרי אדמו"ר הזקן
 תקס"ה ח"א ע' קסב ואילך]. ויעוין ג"כ
 לקו"ת ר"פ צו, סידור שער ברהמ"ז ביאור
 ד"ה והקימותי, תו"א ר"פ חיי שרה, סידור
 סדר סעודת שבת ד"ה יגלה לן טעמי.
 (3) פרשי' עה"פ. ב"מ פו, ב.
 (4) ב"ר פמ"ח, יד.
 (5) קמד, א.
 (6) וישלח לב, כה.

(1) פרשתנו יח, ח.
 (2) בשנת תרס"ג (י"ל בקונטרס בפ"ע בשנה
 זו (תשי"ג)*, בתוספת מראי מקומות והערות
 מכ"ק אדמו"ר שליט"א (חלקם נעתקו להלן),
 ונדפס לאח"ז בסה"מ תרס"ג ע' נ ואילך).

(* ונשלח לכר"כ — ראה אג"ק ח"ז ע' נו;
 נז; עד ("מוסג"פ הקונטרס שהו"ל לא כבר מאת
 כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע אשר בטח יזכה
 בזה את הרבים ובפרט שהאמור בו מיוסד על
 מעלת אכילת כהנים שהוא למעלה מאכילת
 מזבח, כי ממשיך אור חדש שלמעלה מסדר
 השתלשלותי); עז ("מוסג"פ הקונטרס שהו"ל
 לא כבר, מאת כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע
 חמישים שנה לפני זה, אשר חזרתיו בש"ק כו").
 חכ"א ע' קנד.

(ב) **וירבן** זה בהקדים⁷ מ"ש⁸ ואם האכל יאכל, ואמרז"ל⁹ בשתי אכילות הכתוב מדבר, אחת אכילת מזבח ואחת אכילת כהנים. וצריך להבין איך מדמים אכילת כהנים, שהיא אכילת אדם, לאכילת מזבח, שהו"ע הקרבת הקרבנות. וביותר אינו מובן, שמצינו שיש מעלה באכילת אדם על אכילת מזבח, כמאמר¹⁰ כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים, והיינו שאכילת כהנים שהיא אכילת אדם פועלת מה שלא פעל אכילת המזבח, ואינו מובן, שהרי אכילת מזבח הו"ע הקרבת הקרבנות, שעל זה אמרו¹¹ רזא דקורבנא עולה עד רזא דא"ס, ואיך אפשר לומר שאכילת אדם תהי' למעלה יותר מהקרבת הקרבנות.

(ג) **וביאור** הענין, דהנה ענין הקרבנות הוא שהקריבו בהמה גשמי ע"ג המזבח ונכללת באש שלמעלה, בחינת אר"י דאכיל קורבנין¹², והיינו שהבהמה נכללת בפני שור, וע"י פני שור היא נכללת בפני אר"י, בבחינת אר"י דאכיל קורבנין, שהוא בחינת מלכות דאצילות מקור הבי"ע, והיינו דהעלאת הקרבנות הוא במלכות דאצילות מקור דבי"ע. ולכן היתה הקרבת הקרבנות על מזבח החיצון שהי' בחצר המשכן, דהנה בבית המקדש וכן במשכן הי' ג' דיורים, קודש הקדשים, אוהל מועד (היכל), וחצר אוהל מועד, כנגד תלת עלמין¹³ שהן ג' מדריגות כלליים, עולמות הא"ס שלפני האצילות, עולם האצילות ועולמות בי"ע¹⁴. דקודש הקדשים מכוון נגד עולמות הא"ס שלפני האצילות, ואוהל מועד והיכל הוא נגד עולם האצילות, והעזרה וחצר המשכן הוא נגד עולמות בי"ע, והקרבת הקרבנות היא על מזבח החיצון בחצר המשכן, דמזבח הוא בחינת מלכות, ומקומו בחצר המשכן היינו כמו שהוא מקור לבי"ע, והיינו, שהעלאת הקרבן הוא במלכות דאצילות כמו שהוא כבי"ע. והסדר בזה הוא שע"י הקרבת הבהמה הגשמיית נכללת היא בפני שור שביצירה, וע"י אכילת החיות דיצירה נעשית העלי' בעולם הבריאה, וע"י הבירור שבעולם הבריאה נעשית העלי' במלכות דאצילות כמו שהוא כבי"ע. והענין בזה, דהנה, שרש הדברים הגשמיים הוא משבירת הכלים דתהו, ויש בהם ב' אופני בירורים, בירור שמלמעלה למטה, ובירור שמלמטה למעלה. הבירור שמלמעלה למטה הוא

(11) ראה זח"ב רלט, א. זח"ג כו, ב.
 (12) ראה יומא כא, ב. זח"א ו, ב. זח"ב רעח, א. זח"ג יז, א. לב, ב. ועוד. ולהעיר ג"כ מלקו"ת במדבר ד"ה ואר"י כבקר. ואכ"מ.
 (13) זח"ג קנט, א.
 (14) רמ"ז לזח"ג שם.

(7) בהבא לקמן — ראה גם אוה"ת בראשית (כרך ז) תתשפב, א ואילך. סה"מ הי"ש"ת ע' סב ואילך.
 (8) צו ז, יח.
 (9) זבחים יג, ב. וראה לקו"ת ר"פ צו.
 (10) פסחים נט, ב.

באופן שלאחרי השבירה שנפל הכל כו', הנה מהמובחר נעשה עולם הבריאה, והשאר נפל ליצירה, ונתברר עוד, ונעשה עולם היצירה, והשאר נפל לעשי', ונתברר עוד, ונעשה עולם העשי'. והבירור שמלמטה למעלה הוא שע"י עבודת האדם בעולם העשי' נעשה הבירור בעשי' והמובחר שבזה נעשה עולם היצירה, וע"י הבירור שבעולם היצירה הנה המובחר שבזה נעשה עולם הבריאה, וע"י הבירור שבעולם הבריאה הנה המובחר שבזה עולה בבחינת מלכות דאצילות. והענין בזה, דעם היות שמצד ההתהוות ישנו כבר הבירור שמלמעלה למטה, מה ששייך לכל עולם ועולם כו', מ"מ צריך להיות גם הבירור שמלמטה למעלה, כי הבירור שמלמעלה למטה הוא רק בפנימיות העולמות, אבל החיצוניות לא נתברר, ולכן צריך להיות הבירור שני שמלמטה למעלה כדי לברר גם את חיצוניות העולמות. וזהו"ע עבודת הקרבנות שהבהמה נכללת בעולם היצירה, וע"י הבירור שבעולם היצירה היא נכללת בעולם הבריאה, וע"י הבירור שבעולם הבריאה אר"י דאכיל קורבנין, הנה בחינת המלכות עולה לאצילות, וע"י העלאת מ"ן דמלכות נמשך המשכת מ"ד דז"א. ולכן נקראת עבודת הקרבנות אכילת מזבח, ולא אכילת אדם, כי אדם הוא בחינת ז"א, והעלי' שנעשית ע"י הקרבנות היא רק בבחינת המלכות, ולכן נקרא בשם אכילת מזבח, היינו, האכילה דבחינת מלכות. ואף שע"י הקרבנות מקבלת המלכות מבחינת ז"א, מ"מ, אין זה ענין אכילת אדם, כי אכילת אדם היינו שע"י האכילה מיתוסף חיות בהאדם, אבל ע"י הקרבנות לא נעשה המשכה (תוספת חיות) בז"א, כי אם שהמלכות מקבלת מז"א.

ד) **ועדיין** צריך להבין מה שהעלי' שע"י הקרבנות היא רק בבחינת המלכות, שהרי רזא דקורבנא עולה עד רזא דא"ס¹¹, היינו, שהעלי' שע"י הקרבנות היא למעלה מבחינת מלכות, עד רזא דא"ס שהוא למעלה מעולמות. וזהו הטעם שקרבנות מכפרים על חטא, דאף שענין החטא הוא היפך התומ"צ, ותומ"צ הוא ענין נעלה ביותר, ומ"מ מכפרים הקרבנות על חטא, היינו, שהקרבנות הם למעלה מענין התומ"צ, והוא לפי שע"י ההקרבה מתעלית הבהמה הגשמית ונכללת בשרשה בעולם התהו, שהוא למעלה מן העולמות לגמרי, ועי"ז נעשה ענין הכפרה על תומ"צ, דתורה היא בחינת פנימיות, ומצוות הן מקיפים, אבל הם מקיפים שעל הכלים, היינו שהם בערך הכלים, משא"כ האורות דתהו הן למעלה גם מבחינת מקיפים. וזהו שכתהו היו אורות מרובים¹⁵, דאין הכוונה

15) ראה עץ חיים שער י (שער התיקון) פ"ה. שער יא (שער המלכים) פ"א.ב. ספ"ה.

מרוכים בכמות לבד, אלא מרוכים גם באיכות¹⁶, היינו שהאורות דתהו הם באופן אחר לגמרי במדריגה נעלית שבאין ערוך. דהנה גם בעולם התיקון אמרו חז"ל¹⁷ שאור שנברא ביום הראשון שהי' אדה"ר מביט בו מסוף העולם ועד סופו, לא הי' העולם כדאי להשתמש בו, היינו שהוא אור שאינו שייך אל העולם, ומובן שאין הכוונה שהוא בריבוי בכמות, אלא שהוא מהות אחר לגמרי, שזהו הפירוש שלא הי' העולם כדאי להשתמש בו¹⁸, ומזה יובן במכ"ש שהאורות מרוכים דתהו הם מרוכים באיכות, היינו שמעלת האורות דתהו אינו כמעלת העילה על העלול, אלא שהם בסוג אחר לגמרי שלמעלה לגמרי מן העולמות, וכיון שע"י העלאת הקרבנות מאיר בחינת ריבוי האור דתהו, לכן מתמלאים כל הפגמים והחסרונות שנעשו ע"י החטא.

אך הענין הוא, דעם היות שע"י הקרבנות ממשיכים האורות דתהו, הרי גם האורות דתהו יש להם איזה שייכות להעולמות. דהנה, אורות מרוכים וכלים מועטים דתהו הם ב' ענינים שתלויים זה בזה, דהאורות תלויים בהכלים והכלים בהאורות, דכלים מועטים היינו שהכלים היו במיעוט, שלא הי' נרגש בהם בחינת כלי, כי הכלי הי' ברצוא, ולכן המשיכו אורות מרוכים, היינו אור שבלתי מתיישב בהכלי, דהא בהא תליא, שהכלי פעל על האור והאור על הכלי, ומזה מובן שגם האורות דתהו יש להם שייכות אל הכלים. ואף שהשייכות היא באופן כזה שהאורות לא היו בהתיישבות בהכלים, ואדרבה ע"י האורות נעשה שבירה בהכלים, מ"מ, מזה גופא שנעשה שבירה בהכלים, מובן שיש להם איזה שייכות עם הכלים. ולכן, ההמשכה שע"י עבודת הקרבנות אינה המשכת אור חדש, דאף שע"י עבודת הקרבנות נמשך האור דתהו, מ"מ אין זה אור חדש, לפי שהאורות דתהו יש להם שייכות אל התיקון, דהנה תהו ותיקון יש להם שייכות זה לזה, שהרי תהו הוא בשביל התיקון, כמאמר¹⁸ בונה ע"מ לסתור וסותר ע"מ לבנות¹⁹, היינו דבנין ושבירת התהו הוא בשביל התיקון, ואף דשייכות זו הוא בהכלים דתהו, שהרי השבירה הי' בהכלים דתהו שמהם נעשה התיקון, אבל האור נסתלק למעלה, מ"מ להיות שהכלים דתהו יש להם שייכות אל התיקון, והאור דתהו יש לו שייכות להכלים דתהו כנ"ל, א"כ הרי יש שייכות להאורות דתהו עם

16 ראה סה"מ תרכ"ו ע' צו. תרצ"ז ס"ע
204 ואילך. וש"נ.
17 ב"ר פ"ג, ו' וביפ"ת שם. שמו"ר
18 רפ"ה. ובכ"מ.
18 לשון חז"ל — שבת לא, ב.
19 ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ג
ח"ב ע' תשכח. מאמרי אדמו"ר האמצעי
דברים ח"ב ע' תקפב ואילך. ובכ"מ.

הכלים דתיקון, ולכן הנה האורות דתהו אינם המשכת אור חדש, אלא הם בבחי' ההארה השייכת לעולמות, שכללותה היא בחי' מלכות דאצילות.

אמנם אכילת אדם הוא המשכת אור חדש שלמעלה מהעולמות, דהנה, אדם הוא בחינת ז"א, כמ"ש²⁰ ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם שהוא בחינת ז"א, ובחינת ז"א הוא בכלל עולמות הא"ס, כמ"ש רבינו בתו"א פ' תרומה²¹ ע"פ²² כרוב אחד מקצה מזה וכרוב אחד מקצה מזה, שהם ב' קצוות, קצה הא' הוא בחינה עליונה שבנבראים שהוא בחינת מלכות, וקצה הב' הוא בחינת ז"א שהוא סוף עולמות הא"ס, דעם היותו סוף מדרי' הא"ס, מ"מ, הוא בכלל המאציל. ומ"מ צריך להיות בזה המשכת אור, שזהו"ע אכילת אדם שנתוסף חיות בהאדם, לפי שעם היותו בכלל עולמות הא"ס, מ"מ להיותו סוף עולמות הא"ס, היינו שהוא בגדר תחילה וסוף, א"כ הוא הארה לבד שאינו תופס מקום כלל, וצריך להיות ההמשכה בבחינת ז"א מבחינת האור שלמעלה מעולמות, ע"י אכילת כהנים. והיינו שההמשכה שע"י אכילת אדם היא המשכת אור חדש שלמעלה לגמרי מהעולמות, דלא זו בלבד שאינו כמעלת העילה על העלול, אלא שהוא אור חדש שלמעלה מהעולמות לגמרי.

(ה) **והנה** כשם שבזמן הבית היו ב' הענינים דאכילת מזבח ואכילת כהנים, כמו"כ גם עכשיו יש ב' אכילות, אכילת חול ואכילת שבת, שהם דוגמת אכילת מזבח ואכילת כהנים. דאכילת חול, שעל זה נאמר²³ ובטן רשעים תחסר, הו"ע הביוררים, והוא כענין אכילת מזבח. ואכילת שבת, שעל זה נאמר²³ צדיק אוכל לשובע נפשו, הו"ע המשכת אור חדש, והוא כענין אכילת כהנים. והענין הוא, דהנה האכילה דחול הו"ע עבודת הביוררים, לברר את הטוב מן הרע, כדאיתא בזהר²⁴ נהמא אפום חרבא ליכול, שהמאכל הגשמי הוא מק"נ שיש בו תערובת רע, והאדם בטבעו נמשך להמאכל, ולכן יכול המאכל להוריד את האדם, וזהו"ע המלחמה, שצריך לפעול בעצמו שלא זו בלבד שהמאכל לא יוריד אותו, אלא עוד זאת, שהוא יברר את המאכל ויעלה אותו לקדושה. והנה, בירור זה נעשה ע"י התגלות נפש האלקית דוקא, דלהיות שהאדם מטבעו,

23) משלי יג, כה.

24) ח"ג קפח, ב.

20) יחזקאל א, כו.

21) פא, ב.

22) תרומה כה, יט.

מצד נפשו הבהמית ומכ"ש מצד גופו, נמשך להדבר הגשמי, ומשום זה אפשר שלא זו בלבד שלא יפעול בירור בהמאכל, אלא אדרבה שהמאכל יוריד אותו, לכן הנה הבירור הוא ע"י התגלות נפש האלקית דוקא. ולכן אסור לאכול קודם התפלה כמ"ש²⁵ לא תאכלו על הדם, ודרשו חז"ל²⁶ לא תאכלו קודם שתתפללו על דמכם, כי דוקא ע"י הקדמת עבודת התפלה שעל ידה פועל בעצמו התגלות נפש האלקית²⁷, אפשר להיות עבודת הבירורים. והיינו, שבלא הקדמת עבודת התפלה, הנה כיון שהעבודה היא בדרך מלחמה, וענין המלחמה הוא שגם הלעו"ז מתגבר, כמ"ש²⁸ ולאום מלאום יאמץ, אי אפשר להיות הבירור, ודוקא ע"י הקדמת התפלה שפועל בעצמו התגלות נפש האלקית, הנה עי"ז בכחו לנצח את המלחמה. והיינו, שבשעת הבירור גופא אי אפשר לפעול בעצמו התגלות נפש האלקית, שהרי אדרבה המאכל מורידו למטה ובטבעו נמשך להגשמי, ורק עי"ז שמקודם לכן פועל בעצמו התגלות נפש האלקית, אזי יכול לפעול הבירור בהגשמי. ומכל זה מובן שהאכילה דחול אינה המשכת אור חדש, כי אם המשכת האור שבהעולמות, שמגלה את האור ע"י שמברר אותו מהרע. משא"כ אכילת שבת אינה ענין הבירורים, שהרי בשבת בורר אסור, דבששת ימי החול הנה תנא סדורא דפת נקט החורש והזורע כו' הבורר²⁹, אבל בשבת בורר אסור, משום דבשבת אין תערוכות הטור, כידוע אשר בערב שבת אחרי חצות נפרד הרע מן הטוב, שהרע יורד בשלהובא דאשא³⁰, וכמ"ש הצ"צ³¹ ששאל מרבינו הזקן איך יתכן לומר שבשבת אין מבררים הטוב מן הרע אלא מעלים הטוב, דא"כ מה נעשה ברע שהי' במאכל, וא"כ בהכרח שמתברר כו', והשיב לו, שזה אינו, כי בשבת נפרד הטוב שבנוגה מן הרע שבנוגה מערב שבת ועולה למעלה, וכן בכל דברים גשמיים הנמשכים מנוגה שגם מהם מתפרד הרע דנוגה ונשארים רק טוב. אלא שזה נעשה בפנימיות הכח שבמאכל, ולפיכך אין ניכר מבחוץ לעין הרואה. ולכן הנה בשבת בורר אסור, והאכילה דשבת היא המשכת אור חדש שלמעלה מעולמות. והנה, גם

(28) תולדות כה, כג. וראה פרש"י שם.

פסחים מב, ב. מגילה ו, א. זח"ב רלו, א. לקו"ת צו יא, ב. ואתחנן ד, סע"ד.

(29) שבת עד, ב.

(30) ראה זח"ג רג, ב. הוספות לתו"א ס"פ כי תשא. סהמ"צ להצ"צ מצות לא תבערו אש בסופה (צ, א).

(31) סהמ"צ שם.

(25) קדושים יט, כו.

(26) ברכות יו"ד, סע"ב.

(27) ראה לקו"ת פינחס עט, ד. מאמרי

אדמו"ר הזקן פרשיות ח"ב ע' תשמז. מאמרי אדה"ז הקצרים ע' שב ואילך. מאמרי אדמו"ר האמצעי ויקרא ח"ב ע' תשנו. אוה"ת בראשית (כרך ו) תתרכ, א. סה"מ תרפ"ט ע' 85. וש"נ.

להאכילה דשבת שהוא המשכת אור חדש צריך להיות מקודם עבודת התפלה, ואדרבה עוד ביותר מכמו בששת ימי החול, דלכן התפלה דשבת צריך להיות באריכות יתירה כו'³².

(ו) **וזהו** מה שאומרים בהג' סעודות דשבת עתיקא קדישא אתיין לסעדא בהדי' או בהדא, דבחי' עתיקא קדישא הוא אור חדש שלמעלה מהעולמות. והענין בזה, דעם היות שגם בששת ימי החול יש המשכת ע"ק שהוא המשכת התענוג, כמ"ש בכל יום מששת ימי בראשית וירא אלקים כי טוב (לבד מיום ב' שהי' בו מחלוקת כו'³³, וגם ביום ב' שלא נאמר בו כי טוב, הרי נכפל ביום ג' ב"פ כי טוב, לגמור מלאכת יום השני³³), מ"מ, אין זה דומה להמשכת התענוג שבשבת, דבששת ימי החול התענוג הוא מורכב באיזה דבר, ובכללות הוא מורכב בחכמה, דאף שהחכמה היא ראשית הספירות, הרי גם החכמה היא מציאות, ומזה שהתענוג הוא מורכב הרי מובן שהוא הארה לבד מהתענוג העצמי, והיינו שהתענוג בא ע"י צמצום שמתצמצם ומתלבש בחכמה, ולכן כתיב בי' שם אלקים, כמ"ש וירא אלקים כי טוב, ול"ב פעמים אלקים נאמר במעשה בראשית³⁴, שהו"ע צמצומים, דהמשכת התענוג הוא במוחא סתימאה, ומחכמה נמשך לבניה ע"י ל"ב נתיבות חכמה שהם צמצומים, ומבינה נמשך לז"א ע"י נו"ן שערי בינה שהם צמצומים, ומו"א נמשך למלכות ע"י צמצומים. ונמצא, שבששת ימי החול התענוג הוא מצומצם. משא"כ בשבת דכתיב בי'³⁵ ויכל אלקים ביום השביעי, היינו, שכלו הצמצומים דשם אלקים, אזי נמשך ומתגלה עצמות התענוג, ואינו בא במורכב בחכמה, אלא באופן דפנימיות אבא פנימיות עתיק³⁶, דכאשר המשכת התענוג הוא בחיצוניות החכמה, הרי החכמה והתענוג הם ב' דברים נבדלים זמ"ז, היינו שהתענוג אינו מתעצם עם החכמה, וכמו שאנו רואים שכאשר אדם ממציא שכל חדש אזי מתענג על השכל, אבל כאשר השכל נתיישן אצלו אינו מרגיש בו תענוג, ומזה מוכח שהשכל והתענוג הם ב' דברים, כי אילו הי' השכל מתעצם עם התענוג להיות דבר אחד, הי' צריך להיות התענוג תמיד כל זמן שהשכל מתקיים, אלא שהשכל

לג, ד. תצא לט, רע"ג. שה"ש לא, ריש ע"ד. לב, ד. ובכ"מ.

35) בראשית ב, ב. וראה לקו"ת בלק עב, א. פינחס עט, ג. שה"ש לב, א.

36) ראה לקו"ת נצבים מט, ד. הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בסה"מ הי"ש ע' 94. וש"נ.

32) חסר איזה פרטים שנאמרו בענין זה (המו"ל).

33) ב"ר פ"ד, ו.

34) ראה זח"ג פא, ב (ברע"מ). זהר חדש צד, ד. צו, ב. ונפרטו שם קיב, ג"ד. פרדס שער יב (שער הנתיבות) פ"ב. לקו"ת אמור

והתענוג הם ב' דברים נבדלים. וכל זה הוא בחיצוניות החכמה, משא"כ בפנימיות החכמה, הנה פנימיות אבא פנימיות עתיק, שהחכמה היא עצמה תענוג, והוא לפי שאין זה הארה מהתענוג בלבד, כי אם עצמות התענוג, שזהו פנימיות עתיק. והיינו שבשבת הוא המשכת פנימיות עתיק, שהוא המשכת אור חדש שלמעלה מהעולמות.

ז) ועד"ז הוא ההפרש בין אכילת צדיקים לאכילת בינונים ושלמטה מהם, דאכילת הבינונים ושלמטה מהם הו"ע ובטן רשעים תחסר, ואכילת צדיקים הו"ע צדיק אוכל לשובע נפשו. והענין בזה, הדנה כתיב³⁷ וזרעתי את בית ישראל זרע אדם וזרע בהמה, דנשמות הבינונים ורשעים הוא זרע בהמה, ונשמות הצדיקים הוא זרע אדם. וההפרש בין עבודת הנשמות דזרע אדם לעבודת הנשמות דזרע בהמה הוא, דעבודת הנשמות דזרע בהמה היא העבודה דדעת תחתון, ועבודת הנשמות דזרע אדם היא העבודה דדעת עליון. והנה, דעת תחתון הוא שהתהוות היא מאין ליש, דלמטה יש ולמעלה אין, דאף שיודע ומרגיש אשר האין האלקי הוא הוא המחי' ומהווה את היש וכל חיותו וקיומו של היש הוא מהאין האלקי, מ"מ, קורא אותו בשם אין, כי מה שהנברא אינו רואה קוראו בשם אין, ולכן הביטול שמצד דעת תחתון הוא ביטול היש בלבד, דאף שהוא בטל להאין האלקי, שהרי הוא יודע שהאין האלקי מהווה אותו, ומשום זה הוא בטל אליו, מ"מ, הביטול הוא ביטול היש בלבד, והיינו שהיש נשאר במציאותו ובישותו אלא שהוא יש מי שבטל. ואף שאינו דומה יש מי שבטל ליש מי שאוהב, דיש מי שאוהב הרי גם מצד עבודתו הוא בישותו³⁸, דהאבהה היא מה שהוא רוצה (דאָס וואָס ער וויל), משא"כ יש מי שבטל הרי מצד עבודתו הוא כביטול, מ"מ, הרי הביטול הוא מצד עבודתו דוקא, אבל בעצם הוא יש (אָנהויבן הויבט זיך אָן מיט יש), שזהו יש מי שבטל. וכיון שעבודת הנשמות דזרע בהמה הוא ביטול היש בלבד, לכן שייך בזה עבודת הבירורים, דכיון שהיש נשאר במציאותו וישנו בו תערובות טו"ר, צריך לברר הטוב מן הרע. וזהו ובטן רשעים תחסר, שצריך לברר את הניצוצות דקדושה שבתוך הקליפות ולהעלות אותם. אמנם, עבודת הנשמות דזרע אדם היא העבודה דדעת עליון שלמעלה יש ולמטה אין, שכל הענינים שלמטה הם אין ואפס, ולכן לא שייך בזה ענין הבירורים, כיון שיוצא מענין הישות לגמרי, והיינו,

(37) ירמי' לא, כו. וראה תו"א ר"פ ח"א ע' ב. וש"נ.

משפטים. מאמרי אדמו"ר האמצעי ויקרא (38) ראה תו"א הוספות קיד, ד. ועוד.

שהרגש זה שיש בנפשם אשר למעלה יש ולמטה אין, פועל גם בחלקם בעולם שלא יהיו בו ההגבלות דעולם, וכידוע³⁹ שהבעש"ט ז"ל לא הי' המקום מסתיר אצלו כלל וראה מה שבריחוק מקום כמו שראה בקירוב מקום, ומבואר שזה לא הי' בדרך נבואה, אלא בראי' מוחשית ממש, והיינו לפי שההרגש שבנפשו פעל גם בחלקו בעולם שלא יהיו בו ההגבלות דעולם, ולכן ראה בריחוק מקום כמו בקירוב מקום, לפי שבחלקו בעולם לא הי' ההגבלה דמקום, וריחוק מקום וקירוב מקום הי' בשוה. והיינו, שעם היותו בגדר מקום, הנה המקום גופא נעשה למעלה מהגבלת מקום. וכמו מקום הארון אינו מן המדה⁴⁰, דאף שהארון הי' מוגבל בארכו ברחבו ובקומתו, וכמו"כ מקום קדה"ק הי' מוגבל בארכו ברחבו ובקומתו, מ"מ, מקום הארון אינו מן המדה. וכמו"כ הי' אצל הבעש"ט שהמקום לא הי' בבחינת יש כלל, וכן הוא בכל הצדיקים (דאף שענין זה נאמר על הבעש"ט, הרי כן הוא גם בכל הצדיקים), שבחלקם בעולם אין ההגבלות דעולם. ומזה מובן שבצדיקים לא שייך כלל ענין עבודת הבירורים, והאכילה דצדיקים הו"ע צדיק אוכל לשובע נפשו, והו"ע המשכת אור חדש שלמעלה מהעולמות, והמשכה זו היא בז"א, וע"י ההמשכה שבז"א נמשך גם בבחינת המלכות, שזהו צדיק אוכל לשובע נפשו, דנפש היא בחי' המלכות.

(ח) **והנה** בענין זה הוא גם ההפרש בין נשמות ומלאכים, דנשמות יכולות להמשיך את האור שלמעלה מהעולמות, משא"כ מלאכים, אם יומשך להם אור שלמעלה מהם יתבטלו ממציאיותם, היינו הפסד המציאות, כמאמר⁴¹ הושיט הקב"ה אצבעו הקטנה ביניהם ושרפם, דהמשכת האור שבמלאכים הוא אור שלפי ערכם דוקא, ואם יומשך להם אור שלא לפי ערכם יתבטלו ממציאיותם, משא"כ הנשמות הנה גם כשהם במציאותם יכולים להמשיך אור שלמעלה מהעולמות. וטעם הדבר הוא לפי שהמלאכים הם נבראים, ובנבראים אי אפשר שיומשך אור שלמעלה מהם, לפי שהם בחינת יש ומציאות, ועד שגם בעת שליחותם, שאז הם בביטול לגמרי עד שנקראים בשם הוי", כמ"ש ותקרא שם הוי' הדובר אלי⁴², ובי נשבעתי נאום הוי"⁴³, מ"מ, הרי זה רק ביטול היש לבד, היינו שגם אז הם בבחינת מציאות, ולכן אינם יכולים לקבל גילוי אור אלקי.

39) ראה ספר החקירה להצ"צ סה, סע"א. (42) לך לך טז, יג. וראה תניא אגה"ק

40) יומא כא, סע"א. וש"נ. סר"ס כה.

41) סנהדרין לח, ב. וראה סידור הערה (43) פרשתנו כב, טז.

לתיקון חצות.

משא"כ נשמות שענינם שהאלקות נעשה נברא⁴⁴, לכן יכולים לקבל גם בחינת אור שלמעלה מהם. אמנם, כל זה הוא בנוגע למלאכים מצד עצמם, שאינם יכולים לקבל בחינת אור שלמעלה מהם לפי שהם בבחינת מציאות, ולכן נקראים בשם עומדים, לפי שכל עלייתם היא במדריגת העולמות, והם בבחינת מציאות, אבל ע"י עבודת נשמות הצדיקים, פועלים גם במלאכים שיהי' בהם המשכת אור חדש שלמעלה מהעולמות.

וזהו מ"ש והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו, דעיי"ז שאברהם עמד עליהם פעל שיהי' בהם אכילת אדם, והיינו, שמלאכים מצד עצמם הם במדריגת העולמות, אבל ע"י עבודת אברהם פעל עליהם שיהי' בהם אכילת אדם, והוא המשכת אור חדש שלמעלה מהעולמות.

ויש לומר בדרך אפשר, דכשם שבנשמות ומלאכים, אף שמלאכים מצד עצמם אין שייך בהם אכילת אדם, מ"מ, ע"י הנשמות נעשה בהם ג"כ אכילת אדם, כמו"כ הוא גם בנשמות דורע אדם וזרע בהמה, שאף שעבודת הנשמות דורע בהמה (שהם נשמות הבינונים כו') היא עבודת הבירורים, ללחום עם הרע כו', הנה זהו רק מצד עצמם, אבל ע"י עבודת הצדיקים נעשה גם בנשמות הבינונים הענין דאכילת אדם, המשכת אור חדש שלמעלה מהעולמות. וכמ"ש כי תקנה עבד עברי⁴⁵, כי תקנה קאי על משה רבינו, שפעל גם בהנשמות שבבחי' עבד עברי, וכמ"ש⁴⁶ ונתתי עשב בשדך לבהמתך, דגם בהנשמות דורע בהמה המשיך בחינת עשב כו'. ויובן זה במכ"ש מזה שהנשמות פועלים במלאכים שיהי' בהם אכילת אדם, דאם במלאכים שהם נבראים פועלים הנשמות שיהי' בהם המשכת אור חדש, כ"ש בנשמות שענינם שאלקות נעשה נברא (שענין זה שהנשמות הם אלקות שנעשה נברא הוא בכל הנשמות, גם בנשמות דורע בהמה), הרי בודאי שע"י התקשרותם לנשמות הצדיקים נעשה גם בהם הענין דאכילת אדם. והיינו, שאף שמצ"ע עבודתם היא עבודת הבירורים שלוחם עם הרע, דעם היות שבבינונים גופא יש ג"כ ריבוי מדריגות, הרי גם במדריגה היותר עליונה שבבינונים עבודתם היא עבודת הבירורים, וכל המתאבק עם מנוול מתנוול ג"כ כו'⁴⁷, ובפרט מצד הענינים שיש אצל כל אחד כפי שידע אינש בנפשי' אליבא דנפשי', הנה כל זה הוא מצד

45) משפטים כא, ב. וראה תו"א ר"פ משפטים.

46) עקב יא, טו.

47) ראה תניא ספכ"ח.

44) ראה ביאורי הזהר פינחס לאדמו"ר האמצעי קיד, ד ואלך. לאדמו"ר הצ"צ ח"א ע' תקמו ואלך. המשך תרס"ו ע' תנט. ע' תפט. ועוד.

עצמם, אבל ע"י התקשרותם לנשמות הצדיקים נעשה גם בהם אכילת אדם, היינו המשכת אור חדש שלמעלה מהעולמות אור הבלי גבול. וזהו והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו, דע"ז שהוא עומד עליהם, ער שטייט אויף זיי און צוגעבונדען מיט זיי, פועל שיהי' בהם אכילת אדם, והיינו שממשיך אור הבלי גבול בכל מקושריו שלמטה, שע"ז נעשה אצלם תוספת חיות בקיום התורה והמצוות.

